

INSTRUKS TIL JUSTERVESENET

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet den 10.12.2020

1. Innledning

Instruksen er fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 10.12.2020 i samsvar med Reglement for økonomistyring i staten § 3, og trer i kraft 1. januar 2021. Instruksen erstatter tidligere instruks til Justervesenet, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 1.1.2014. Instruksen er sendt i kopi til Riksrevisjonen.

Styringen av Justervesenet generelt og økonomiforvaltningen spesielt skal følge reglementet for økonomistyring i staten (reglementet) og bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene), med de tillegg og presiseringer som fremgår av denne instruksen. Videre i dette dokumentet omtales reglementet og bestemmelsene som økonomiregelverket.

Økonomiregelverket er overordnet denne instruksen. Ved bruk av instruksen må Justervesenet derfor også forholde seg til alle punktene i økonomiregelverket.

Formålet med instruksen er å beskrive myndighets- og ansvarsfordeling mellom departementet og virksomheten, og departementets overordnede og langsiktige forutsetninger for og krav til systemer, rutiner og styringsprosesser, ut over det som fremgår i økonomiregelverket. Instruksen skal bygge opp under formålet med økonomiregelverket, og at formålet oppnås, og danne grunnlag for en tillitsbasert styringsdialog. Mer spesifikke krav gis i de årlige tildelingsbrevene fra departementet.

2. Nærings- og fiskeridepartementets styring av Justervesenet

2.1 Departementets overordnede ansvar

Nærings- og fiskeridepartementet har det overordnede administrative, budsjettmessige og faglige ansvaret for Justervesenet. Dette innebærer at departementet fastsetter overordnede mål og rammer for Justervesenet, mens Justervesenet har et selvstendig ansvar for å innrette virksomheten på en måte som tilfredsstiller de mål og krav departementet stiller.

Departementet har ansvar for å følge opp Justervesenets virksomhet ut fra risiko, vesentlighet og egenart. Dette innebærer i hovedsak en oppfølging på systemnivå, med mindre ytterligere oppfølging er nødvendig som følge av nevnte forhold.

Departementet har ansvaret for årlig å vurdere justeringer i mål og indikatorer for Justervesenets virksomhet. Arbeidet gjennomføres i samråd med Justervesenet, og ses i sammenheng med Justervesenets resultater, slik de fremkommer av årsrapporten og annen relevant informasjon, i tillegg til behov fra departementet. Mål og indikatorer skal utdypes i tildelingsbrev.

2.2 Justervesenets samfunnsoppdrag, ledelse, ansvar og oppgaver

Samfunnsoppdrag

Justervesenet skal bidra til økt verdiskaping gjennom å være nasjonal måleteknisk myndighet. Etaten skal sikre nasjonal og internasjonal tillit til norske målinger og måleresultater. Etaten forvalter regelverket for måleteknikk og fører nødvendig tilsyn med at bestemmelsene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid og lov om varer av edelt metall mv. etterleves. Etaten forvalter de nasjonale målenormalene og referansene, driver forskning og utvikling, leverer måletekniske tjenester og gir råd og yter bistand innenfor måleteknikk for næringslivet og offentlige myndigheter.

Virksomhetens ledelse

Virksomheten ledes av en direktør i åremålsstilling med varighet på seks år, med mulighet til forlengelse. Direktøren ansettes av Nærings- og fiskeridepartementet.

Ansvar og oppgaver

Følgende lover og forskrifter mv. er sentrale i Justervesenets myndighetsutøvelse:

- lov om måleenheter, måling og normaltid
- lov om varer av edelt metall mv.
- forskrift om måleenheter og måling
- forskrift om varer av edelt metall mv.

Justervesenet skal

- vedlikeholde og utvikle regelverket med utgangspunkt i formålet med lov om måleenheter, måling og normaltid og lov om varer av edelt metall mv.
- føre tilsyn med at regelverket overholdes
- forvalte de nasjonale målenormalene (referansene) for det internasjonale systemet for måleenheter, SI, slik at det nasjonale behovet for realisering av måleenheter i Norge er dekket
- tilby kalibrerings- og sertifiseringstjenester til næringsliv, offentlige myndigheter og forskningsinstitusjoner
- gjennomføre forsknings- og utviklingsprosjekter
- spre kompetanse om måling i Norge gjennom kurs, opplæring og rådgivning

2.3 Ansvarsavklaringer med andre statlige virksomheter

Justervesenet skal gjøre nødvendige avklaringer med andre statlige virksomheter for å oppnå et regelverk og tilsyn med dette regelverket ut fra lovenes formål. Dersom det er nødvendig med kontakt på departementsnivå, skal Justervesenet ta aktuelle temaer opp med Nærings- og fiskeridepartementet.

2.4 Styringsdialogen

Styringsdialogen består av både styringsdokumenter og etatsstyringsmøter. Styringssignaler kan gis både muntlig og skriftlig, og skal som hovedregel dokumentes.

Følgende dokumenter er sentrale i styringen:

- departementets instruks til Justervesenet
- departementets årlige tildelingsbrev
- ev. supplerende tildelingsbrev
- årsrapport og årsregnskap
- øvrige rapporter i løpet av året
- departementets tilbakemelding på rapporteringen
- referat fra etatsstyringsmøter

Etatsstyringsmøtene er det formelle forum for styring og beslutning. Antall planlagte etatsstyringsmøter og alle rapporteringskrav skal fremgå av tildelingsbrevet. Det skal skrives referat fra alle etatsstyringsmøtene.

Justervesenet skal drøfte langsiktige og flerårige planer og virksomhetsstrategi med departementet. Justervesenet skal orientere Nærings- og fiskeridepartementet om saker fra

Riksrevisjonen som kan være av interesse for departementet.

2.5 Fagdialogen

I tillegg til styringsdialogen vil det være behov for å avholde uformelle fagmøter mellom Nærings- og fiskeridepartementet og Justervesenet. Antall årlige fagmøter vil variere ut fra aktuelle saker i løpet av året. Fagmøtene skal normalt ha en dagsorden, og dersom det diskuteres saker av vesentlighet, skal det føres referat.

Dersom det på bakgrunn av dialogen i et fagmøte oppstår behov for å gi styringssignaler eller instruere Justervesenet, skal dette gjøres i etterkant av møtet og innenfor den formelle styringslinjen.

3. Krav til Justervesenets interne styring

3.1 Direktørens ansvar og myndighet

Direktørens ansvar og myndighet fremgår av økonomiregelverket kapittel 2.2.

I tillegg har direktør ansvar for å utarbeide en samlet virksomhetsplan for Justervesenet som operasjonaliserer mål, krav og oppdrag gitt i tildelingsbrev og gjennom styringssignaler i etatsstyringsmøter.

3.2 Krav til virksomhetens styring og kontroll

Direktøren har ansvar for at Justervesenets interne kontrollsystem sikrer måloppnåelse gjennom målrettet og effektiv drift, pålitelig økonomiforvaltning og overholdelse av lover og regler. Den interne styringen skal være basert på:

- risikovurderinger: for å avdekke risikoer som kan ha konsekvenser for måloppnåelsen, og for å utforme risikoreducerende tiltak. Eksterne gjennomganger skal utføres ved større avvik.
- systemer: for å sikre implementering av risikoreducerende tiltak, og for oppfølging og kontroll gjennom hensiktsmessige retningslinjer, rutiner, fullmakter og arbeidsfordeling.
- informasjon og kommunikasjon: at virksomheten har tilgjengelige og tilfredsstillende informasjons- og kommunikasjonssystemer på alle nivåer for å styre virksomheten mot måloppnåelse.
- organisasjonskultur: bl.a. ansattes holdninger, styringsfilosofi, etiske verdier, organisering og utviklingsmuligheter.

Nærings- og fiskeridepartementet forutsetter at Justervesenet registrerer og dokumenterer ressursbruk på virksomhetens tjenester og aktiviteter på ulike nivåer, og at Justervesenet har et system som gir grunnlag for at departementet kan få tilfredsstillende dokumentasjon av resultatoppnåelse innenfor hele området til virksomheten.

4. Krav knyttet til føringer i bestemmelsenes kapittel 2.5 og 3.5

4.1 Kontroll av transaksjoner og delegering av fullmakter

Direktøren skal fastsette retningslinjer for videredelegering av budsjettdisponeringsmyndighet og utføring av attestasjon. Justervesenet skal ha oversikt over hvem som har fått delegert budsjettdisponeringsmyndighet, tilsatte som kan

gjennomføre attestasjon og tilsatte som har myndighet til å autorisere utbetalinger. Oversiktene skal være à jour til enhver tid og kunne legges frem for kontroll.

4.2 Styring og forvaltning av eierinteresser

Erverv av aksjer, andre verdipapirer eller eiendom må tas opp med Nærings- og fiskeridepartementet på forhånd. Det må deretter gis særskilt bevilgning fra Stortinget til alle slike investeringer.

Det skal foreligge egne retningslinjer for Justervesenets forvaltning, som bl.a. inkluderer hvordan styrings- og kontrollmyndigheten skal utøves overfor hvert enkelt selskap/foretak eller grupper av selskaper/foretak. Styring, oppfølging og kontroll skal tilpasses statens eierandel, selskapets egenart, risiko og vesentlighet.

4.3 Administrative standarder og systemer

Det henvises til de til enhver tid gjeldende krav i statsforvaltningen.